

**4. Napirend****ELŐTERJESZTÉS**

## Gazdasági program

Tisztelt Képviselő-testület!

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. § (5) bekezdése értelmében:

*A gazdasági programot, fejlesztési tervet a képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül fogadja el. Ha a meglévő gazdasági program, fejlesztési terv az előző ciklusidőn túlnyúló, úgy azt az újonnan megválasztott képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül köteles felülvizsgálni, és legalább a ciklusidő végéig kiegészíteni vagy módosítani.*

Tolmács Község Önkormányzatának Képviselő-testülete által elfogadott korábbi ciklus gazdasági programja lejárt, ezért a törvényi előírások szerint szükséges az új, legalább egy választási ciklusra szóló gazdasági program elfogadása.

Kérem a tisztelt képviselő-testületet az előterjesztett gazdasági program elfogadására.

Tolmács, 2020. július 2.

Tisztelettel:

Hajnis Ferenc  
polgármester

**...../2020. (VII....). Képviselő-testületi Határozati javaslat:**

Tolmács Község Önkormányzatának Képviselő-testülete Tolmács Község Önkormányzata 2019-2024. évekre szóló gazdasági programját az előterjesztettek szerint elfogadja és jóváhagyja.

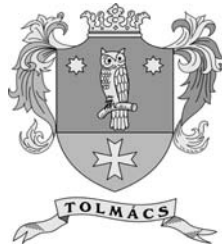
A gazdasági program jelen határozat mellékletét képezi.

Határidő: folyamatos

Felelős: polgármester

**TOLMÁCS KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATÁNAK  
2019-2024. KÖZÖTTI CIKLUSRA SZÓLÓ**

**GAZDASÁGI ROGRAMJA**



## **BEVEZETŐ**

Tolmács Község Önkormányzata áttekintette gazdasági lehetőségeit, a község polgárainak igényeit, a gazdasági-, társadalmi környezetet, azok fejlesztési irányait és ezek alapján fogalmazta meg az elkövetkező öt évre, 2019-2024. közötti ciklusra szóló gazdasági programját. Határozott véleményünk szerint a gazdasági program célkitűzéseinek, feladatainak a község minden lakójának érdekeivel kell összhangban lenni.

Középtávon olyan településfejlesztést kell megvalósítani, amely megmutatja milyen községben akarunk élni 2024-ig, illetve amely megalapozza a 2024. utáni életkörülményeket. A községlakók iránti felelősség túlmutat az egyes csoportok parciális érdekein, hiszünk a közös gondolkodás utáni közös cselekvésben, az összefogásban, a felelős, hiteles községpolitika megvalósíthatóságában. Valljuk és hisszük, hogy ezen középtávú gazdasági programnak az általános alapelve:

A tolmácsiak helyben találják meg boldogulásukat, az emberek jól és biztonságban éljenek, otthon érezzék magukat, valamint teremtsen aktív, pozitív kapcsolatot a kistérségben lakókkal, mutasson jó példát az együttműködésben, legyen vonzó az idelátogató embereknek.

El akarjuk érni, hogy községünk gyarapodjon és ehhez a tenni akarás, a jobbító szándék és akarat domináljon.

A program bevezetőjében azt fogalmazzuk meg, hogy milyen községben akarunk élni, milyen legyen Tolmács.

Tolmács olyan község legyen ahol

- a lakossági szolgáltatások biztonságosan, egyre magasabb szinten működnek,
- minden lakónak lehetősége legyen a kommunális infrastruktúra (egészséges vezetékes ivóvíz, környezetkímélő szennyvízelvezetés és tisztítás, rendszeres szemétszállítás és környezetbarát kezelés, szilárd burkolatú utak, stb.) igénybevételére,
- a családok megfelelő lakáskörülményekkel rendelkeznek, melyhez a meglévő jövedelemkülönbséget mérséklő támogatási rendszer kapcsolódik,
- minden rászoruló számára elérhető az egészségügyi és szociális ellátás alapfokon,
- az óvoda intézményünk és a helyben tagintézményként működő általános iskola oktatási programja lépést tart a változó, bővülő tudásanyaggal, valamint az oktatási intézmény egyre jobb feltételekkel rendelkezik,
- megfelelő intézményi tér áll a kulturális, közművelődési, szabadidő eltöltési, sportolási igények kielégítésére, a civil kezdeményezések, szerveződések anyagi és erkölcsi támogatásban részesülnek vállalkozásuk kibontakoztatásához,
- a környezetvédelem, a természeti és épített környezet megóvása alapérték,
- a gazdasági vállalkozások nyereségesen, munkahelyet megtartva és bővítve működnek, a községlakók jövedelemteremtő képességét javítják,
- a helyi közigazgatás ügyfélközpontú, problémamegoldó,

- a meglévő természeti adottságokat kihasználva, Tolmács célpontja legyen a szabadidejüket kellemes környezetben eltölteni vágyó turistáknak, illetve hosszú távon jó letelepedési lehetőségeket kínáljon a családoknak.

Tisztában vagyunk azzal, hogy nem elég célokat, programot megfogalmazni, azokat meg is kell valósítani. A gazdasági program csak keretet jelent, tudatos, nem ötletszerű településfejlesztést vázol fel, melynek révén a község vagyona (a polgárok, a vállalkozások, a szervezetek és az önkormányzat vagyona) gyarapodni, működni fog.

## **A. GAZDASÁGI PROGRAM CÉLKITŰZÉSEI**

A bevezetőben felvázolt jövőkép eléréséhez az alábbi célokat fogalmazzuk meg:

- a község működőképességének megőrzése,
- az életminőség emelése, a lakossági szolgáltatások községi színvonalú fenntartása és fejlesztése,
- versenyképes gazdaság kialakításának segítése,
- a község kistérségi, turisztikai szerepének erősítése.

A tervezett jövőkép és a középtávú stratégiai célok teljesüléséhez a következő prioritásokat kell kiemelten kezelni:

- az önkormányzati gazdaság stabilitása,
- a foglalkoztatás bővítése, gazdaságfejlesztés elősegítése, munkahelyteremtés és megtartás koordinálása, a munkanélküliség csökkentése,
- községi közszolgáltatások biztosítása, színvonalának fejlesztése,
- a természeti adottságokra épülő turisztika bővítése,
- nyilvánosság, informálás, lakossággal, civil szervezetekkel, gazdasági szervezetekkel való kapcsolat szélesítése.

A gazdasági program célkitűzéseire kapcsolódó feladatokat a következő részben foglaljuk össze. A feladatokat külön nem ütemezzük, mert azok csak a 2024-ig megvalósulókat tartalmazza. Természetesen több olyan feladat van, amely most csak az előkészítési szakaszt tartalmazza, a megvalósítás 2024. utánra tehető.

## **B. GAZDASÁGI PROGRAM FELADATAI**

### **I. Önkormányzati gazdaság stabilitása**

#### **Önkormányzati gazdálkodás fejlesztése**

Az önkormányzati gazdálkodás feltételrendszerét a központi és helyi szabályok adják, amely jelenleg változékony és ellentmondásos. Ezek sok esetben kényszerintézkedésekre szorítják az önkormányzatot, amely esetenként ellentétes a község érdekeivel. Alapvető pénzügyi gond, hogy az állami feladatot ellátó intézmény kiadásait nem fedezi a normatív és egyéb támogatások, azt egyéb önkormányzati forrásból kell kiegészíteni.

#### **Javasolt feladatok:**

##### **1. Költségvetési tervezés megújítása**

Rendelkezésre álló információk folyamatos elemzése, pályázatok figyelése, tartós kötelezettséget okozó intézkedések kiemelt figyelemmel kísérése.

##### **2. Költségvetési gazdálkodás szigorítása**

Takarékosság érvényesítése a kiadásoknál, közbeszerzésben, központi beszerzésben rejlő lehetőségek kihasználása. Követelések maximális érvényesítése.

#### **Önkormányzati adópolitika**

A helyi adó az önkormányzat saját bevétele, a helyi gazdasági alap egyik legfontosabb pillére. A helyi adóztatás során a lakosság és a vállalkozások valamilyen mértékben átengedik jövedelmük egy részét az önkormányzatnak a község működtetése, fenntartása és fejlesztése érdekében. A helyi adózás hosszú távon harmonizál a Kormány adópolitikájával és ez egyben az önkormányzat változtatási, alkalmazkodási kényszerét is jelenti.

Tolmácson jelenleg a következő adók és adójellegű fizetési kötelezettségek vannak:

- vállalkozások részére helyi iparüzési adó,
- ingatlanulajdonosok részére magánszemélyek kommunális adója,
- gépjármű tulajdonosok részére gépjárműadó,
- termőföld bérbeadásából származó jövedelemadó,
- egyéb adók módjára behajtható köztartozások (pl. szabálysértési bírság).

A helyi adóztatás révén a helyi adó-erőképességet tervezzük növelni, az egyértelmű, kiszámítható, tevékenység- és vagyonarányos legyen.

5. **Az Önkormányzat a lakosság és a vállalkozások részére, saját hatáskörben nem tervezi a helyi adózás bővítését.**
6. **Központi adó helyi szintű bevezetését, a helyi keretek meghatározását csak részletes számítások, közvetlen és közvetett hatások elemzése után alkalmazzuk.**
7. **A helyi adóügyi hatóság következetes, jogszerű tevékenységgel járul hozzá a helyi adóbevétel teljesítéséhez.**

Fokozni kell a helyi adóztatás nyilvánosságát, informálódást, az elektronikus ügyintézését. Alapvető cél, hogy javuljon a jogkövető magatartás, az adófizetési morál.

### **Önkormányzati vagyongazdálkodás**

A Községi Önkormányzat 2019. december 31-i könyvviteli mérlege szerint 588 millió Ft vagyonnal rendelkezett, amelyből a befektetett eszközök (pl. ingatlanok, részesedések) nettó értéken 586 millió Ft-ot tesznek ki. Az ingatlanvagyon jelentős hányada (pl. utak, infrastruktúra) forgalomképtelen.

A vagyongazdálkodás szabályait Tolmács Község Önkormányzat képviselő-testületének az Önkormányzat vagyonáról és a vagyongazdálkodás szabályiról szóló 7/2004.(VII.20.) számú önkormányzati rendelete foglalja össze, amelyet a központi szabályok és gazdasági környezet változásának megfelelően folyamatosan aktualizálni kell.

A vagyontárgyak kezelését községünkben jelenleg a Borsosberényi Közös Önkormányzati Hivatal és az önkormányzat intézménye végzik. A kezelési feladatok során kell gondoskodni a vagyon rendeltetésszerű használatáról, tervszerű karbantartásáról.

Alapvető célkitűzés, hogy az önkormányzati vagyon elsődlegesen a kötelező és önként vállalt feladatokhoz nyújtson lehetőséget. A vagyongazdálkodás átgondolt stratégiai elképzeléseken keresztül valósul meg, melyhez eredményes pályázatok is kapcsolhatók. Összességében a helyi közvagyon gyarapodjon.

### **8. Az Önkormányzat vagyonáról és a vagyongazdálkodás szabályiról szóló 7/2004.(VII.20.) önkormányzati rendelet felülvizsgálata**

A döntési hatáskörök, kezelési szabályok, ellenőrzési lehetőségek felülvizsgálatát kell elvégezni.

### **9. Kezelésbe, üzemeltetésbe adott vagyontárgyak megállapodásainak felülvizsgálata.**

Célirányos működés vizsgálata, megkötött szerződések aktualizálása. Új használatról – önkormányzati érdeket figyelembe vevő – szerződés megkötése. Rendszeres ellenőrzés és beszámoltatás a használatról.

### **10. Önkormányzati ingatlankataszter folyamatos aktualizálása, megfelelő információ-szolgáltatás a település- és gazdaságfejlesztési döntés előkészítéshez.**

- 11. Egyéb földterületek hasznosítását, más programmal együtt (pl. fejlesztési pályázat miatt területigény biztosítása) indokolt megvalósítani.**

## **II. Munkahelyteremtés, befektetéstámogatás**

- 13. Koordinációval segíteni kell a munkahelyteremtést.**

- 14. A Rendezési tervben iparfejlesztésre szánt ingatlanokat fel kell tárni, és intézkedni kell, hogy átminősítésre kerüljenek, munkahelyteremtésre igénybe vehetők legyenek.**

### **Vállalkozásfejlesztés**

A községben működő vállalkozások gazdasági tevékenységét önkormányzati eszközökkel is segíteni kell. Az önkormányzat sajátos lehetőségei pl. közlekedés szervezés, gyermekek napközbeni ellátása is hozzájárulhatnak a meglévő foglalkoztatás fenntartásához.

- 15. Rendszeres kapcsolat a községben működő vállalkozásokkal. Egyedi sajátos problémák kezelésében segítségnyújtás (pl. helyi közlekedés, szakképzés).**

- 16. A jelenlegi ipari létesítmények hatékony működtetéséhez, az esetleges profitváltáshoz segítséget kell nyújtanunk.**

### **Közfoglalkoztatás**

Tolmács községben jelenleg 5 %-os munkanélküliség van. A közfoglalkoztatás feladatait az önkormányzat látja el. Fontos szempont a tartósan munkanélküli személyek foglalkoztatásának segítése ezen foglalkoztatási program keretében.

- 17. Tolmács község éves költségvetéseiben biztosítja az elégséges pénzügyi fedezetet a pályázati közfoglalkoztatásokhoz.**

## **III. Községi közszolgáltatások**

A községi közszolgáltatások alapvetően három területre: humáninfrastruktúrára, községüzemeltetésre és községfejlesztésre (településfejlesztésre) tagolható. A területek további ágazatokra bonthatók, amelyek egységben működnek és ezeken keresztül találkozik az önkormányzat nap mint nap a lakossággal.

### **Egészségügyi és szociális ellátás**

Az egészségügyi alapellátás községünkben kialakult szerkezetben mindenki számára elérhető. A létesítményi feltételek megfelelőek, a folyamatos eszköz korszerűsítés érdekünk.

A házi orvosi ügyelet továbbra is kistérségi összefogással működjön.

- 18. Pályázattal, magántőke bevonással keresni kell az egészségügyi ellátás színvonal emelésének lehetőségét, melyben a kötelező közfeladat ellátás kapjon prioritást.**

**19. A háziiorvosi ügyeletet kistérségi összefogással kell működtetni.**

**20. Az önkormányzat ösztönzi az egészségügyi privatizáció lehetőségét a háziiorvos részére.**

A szociális intézmények, a különféle ellátások ma minden rászorulóhoz eljutnak, természetesen differenciált módon.

A pénzbeli ellátásoknál a rászorultság elvét kell érvényesíteni. Felül kell vizsgálni – az önkormányzat teherbíró (pénzügyi) képessége figyelembevételével – a méltányossági ellátásokat. Célirányos és hatékony legyen a segélyezés, amelyben a rendszeresség kapjon elsőbbséget.

Biztosítani kell a nem szociális alapon, hanem a piaci viszonyok szerinti ellátást, amennyiben erre kitöltetlen kapacitás rendelkezésre áll.

**21. A szociális házi gondozási ellátást helyben kell biztosítani továbbra is.**

**22. A pénzbeli szociális ellátásoknál a rászorultság elve érvényesüljön. Felül kell vizsgálni a méltányosság címén adott juttatásokat.**

**23. Pályázatokkal kell biztosítani a szociális alapszolgáltatások korszerűsítését, emelését.**

**24. A normális élet perifériájára került embereket fel kell kutatni, és segítségnyújtással vissza kell vezetni őket a községi életbe.**

### Gyermekvédelem

A családi kapcsolatok rendezése, a gyermekek védelme terén mind hatósági, mind segítő magatartást kell érvényre juttatni. A kistérségi szinten működő Gyámhivatal, a Nagyoroszi székhellyel működő Gyermekjóléti Szolgálat, valamint a helyi körjegyzőségi hivatal jól képzett szakemberei nagy hozzáértéssel, empátiával látják el egyre bővülő feladataikat.

**25. A gyermekek védelme továbbra is az önkormányzati munka kiemelt területe. Biztosítja a gyermekek részére nyújtandó támogatások fedezetét.**

**26. A veszélyeztetett családok felderítésére, az okok megelőzésére, illetve megszüntetésére továbbra is nagy súlyt kell fektetni. Aktívabbá, hatékonyabbá kell tenni a jelzőrendszert.**

**27. A Gyermekjóléti Szolgálat – összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgáltatásokkal – segítse elő a hátrányos helyzetű családok beilleszkedését a község életébe családgondozással.**

### Közoktatás

A községi lakossági ellátás egyik stratégiai ágazata az oktatás. Alapelvünk, hogy az oktatás kicsiben – nagyban helyileg megvalósítható. Célunk, hogy az óvodai nevelés és az általános iskolai 1-4 évfolyamon történő oktatás a jelenlegi intézményi háttérrel helyben kell



megvalósuljon. Az oktatási feladatok érvényesítése, az erre történő ráfordítás hosszú távon megtérülő befektetés, de jól megtérülő, amely nem közvetlenül, hanem közvetve fejti ki hatását.

A kormányzati célkitűzésekhez igazodva az önkormányzati feladatok egy részét kistérségi szintre kell szervezni. E szintre indokolt helyezni a közoktatás feladatait. A többcélú kistérségi társulások többléttámogatásai elsősorban a közoktatási intézmények közös fenntartását ösztönzik, így ennek megvalósítása az elkövetkező évek egyik legfontosabb feladata. Ez magasabb színvonalú nevelést-oktatást tesz lehetővé, és mérsékli a kistérségben élők területi, etnikai egyenlőtlenségeit, illetve az iskolák közötti különbségeket. Ennek javítása érdekében a települések, intézmények közötti együttműködést fejleszteni szükséges, és olyan társulási formát indokolt kialakítani, ahol a helyi érdekek nem sérülnek, de biztosíthatók az eredményességi elvárások és a szakszerű irányítás.

A kistérségben növekszik azon gyermekek, tanulók száma, akik tanulási, beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdenek. Ezen tanulók szűrésére, vizsgálatára, a terápia meghatározására a térségben működő pedagógiai szakszolgálat fenntartása a célunk. A feladatokat szintén kistérségi szinten kell megvalósítani, hiszen a központi támogatások így jelentősebb fejlesztéseket tesznek lehetővé.

A következő évek egyik fontos feladata a működő közoktatási intézményünk épületének felújítása, energetikai korszerűsítése. Ennek megvalósítása azonban csak pályázati források bevonásával képzelhető el, ezért kiemelt cél a pályázatok felkutatása, benyújtása.

A közoktatási intézmények kötelező eszköz- és felszerelési jegyzékében szereplő eszközök beszerzésénél törekednünk kell a pályázati lehetőségek felkutatására.

A közoktatási rendszerben a megkezdett, kipróbált kompetencia alapú nevelést-oktatást ki kell terjeszteni, felmenő rendszerben kell bevezetni, mert a megváltozott társadalmi környezet, a tanulók korábbtól eltérő magatartási- tanulási attitűdjei azt mutatják, hogy hagyományos módszerekkel nem érhető el a kitűzött pedagógiai célok: az élethosszig tartó tanulás megalapozása a kulcskompetenciák fejlesztése révén (tanulási technikák, intelligens tanulás, alkalmazó tudás, eszközjellegű kompetenciák, szociális kompetenciák, értékorientáció). Az új módszer megteremtéséhez biztosítani kell a megfelelő taneszközök, technikai eszközök beszerzését.

A pedagógus továbbképzéseket úgy kell megszervezni, hogy minél többen készüljenek fel (nem csak belső továbbképzéseken) a kompetencia alapú oktatás alkalmazására, illetve az információs és kommunikációs technológiák (IKT) elsajátítására és az oktatásban történő felhasználására. A kulcskompetenciák előtérbe helyezése feltételezi a pedagógusok módszertani kultúrájának átfogó megújítását.

El kell érni, hogy már az óvodában adottak legyenek a modern információs és kommunikációs technológiák alkalmazásának tárgyi és személyi feltételei.

Továbbra is célunk a fogyatékkal élő gyerekek, tanulók nevelése-oktatása, a módosított közoktatási törvénynek megfelelően integrált nevelés keretében.

Az idegen nyelvi kommunikációs képzéseket a kedvező szülői és tanulói fogadtatás hatására, illetve a fiatalok munkaerő-piaci boldogulása érdekében bővíteni kell, mert minden tanulónak egyenlő esélyt kell biztosítani az oktatás terén. Ezen a területen fontos cél, hogy minden diák

képes legyen a megszerzett nyelvtudását fenntartani, továbbfejleszteni, és újabb idegen nyelveket elsajátítani.

- 28. Felül kell vizsgálni a közoktatási feladatok intézményi kereteit, melyeket indokolt kistérségi szintre kell helyezni.**
- 29. A pedagógiai szakszolgálati feladatok kistérségi szinten való biztosítása.**
- 30. Terveink szerint a oktatási intézményünk épületét, tárgyi feltételeit pályázati támogatással kell korszerűsíteni.**
- 31. Felül kell vizsgálni a községi közoktatási intézkedési tervet.**
- 32. Kompetencia alapú nevelést-oktatást ki kell terjeszteni, felmenő rendszerbe kell állítani. Az ehhez szükséges eszközöket, feltételeket pályázatok segítségével kell biztosítani.**
- 33. A fogyatékkal élő tanulók oktatása az integrált nevelés keretében valósuljon meg.**
- 34. Az idegen nyelvi kommunikációs képzést folytatni kell, illetve a megszerzett tudás megőrzésére, fejlesztésére képesek legyenek a fiatalok.**
- 35. Fontosnak tartjuk a hagyományok megismertetését nevelési-oktatási intézményünkben, ezért ez kiemelt feladat legyen (zene, tánc, népviselet stb).**

### **Közművelődés**

A közművelődés igen összetett, bonyolult feladatának egyszerre több igényt kell kielégítenie. Egyidejűleg kell a községlakók kulturális igényeit kiszolgálni, teret és lehetőséget adni a közösségi, civil szféra sajátos irányultságú tevékenységének, valamint vonzó programokkal a községbe hívni a turistákat. A kulturális misszió célja továbbra is az, hogy minden korosztály részére nyújtsunk új pozitív hatásokat, legyenek vonzó rendezvények, ezáltal is gazdagítsuk az élményeiket, javítsuk a közhangulatot, az életminőséget.

A közművelődés működtetését a hatékonyabb működés érdekében át kell gondolni, a könyvtári ellátást a magasabb színvonal érdekében továbbra is a mozgókönyvtári működtetéssel célszerű megoldani.

A településen működő Integrált Közösségi és Szolgáltató Tér (továbbiakban: IKSZT) a közösségi programok helyszínéül szolgál, valamint info-kommunikációs központ funkciót lát el, és egyben teret ad a civil szervezetek működéséhez.

Ez az épület helyet ad közösségi szerveződéseknek, civil szervezetek központja, közvetlenül elérhetővé teszi az elektronikus közigazgatási szolgáltatásokat a lakosság számára.

Törekednünk kell arra, hogy a lakosság minél nagyobb részét vonjuk be a községi programokba. Olyan kulturális és szabadidős programokat kell szervezni, amelyek a lakosság és az idelátogatók igényeit szolgálják.

Rendezvényeken, programokon, fórumokon, találkozókön kínálunk lehetőséget arra, hogy a lakosság saját lehetőségeit mind teljesebben megismerhesse, megvalósíthassa, a környező

szűkebb és tágabb világban mindjobban eligazodjon, és annak aktív alakításában, a helyi társadalom formálásában részt tudjon venni.

A község honlapján megjelenő éves rendezvényterv folyamatos karbantartása szükséges. Programjainkat minél szélesebb körben kell ismerté tennünk. Továbbra is támogatjuk a hagyományörző és hagyományteremtő rendezvényeket, programokat.

Pályázati támogatást is biztosítva segítjük a civilszervezetek és alapítványok munkáját.

Visszatérő programokkal kívánjuk növelni a település turisztikai vonzerejét, számítva az ide érkező kirándulók, felnőtt- és diákcsoportok számának növekedésére.

Színvonalas programokkal készülünk a községi és állami ünnepekre, lehetőséget biztosítva tehetséges hagyományörző csoportjaink fellépésére, bemutatkozására.

Támogatjuk hagyományörző csoportjaink munkáját a működésükhöz szükséges tárgyi feltételek biztosításával.

**36. A közművelődési tevékenység felülvizsgálatát el kell végezni, amely alapján a közművelődési koncepciót is össze kell állítani.**

**37. Az Integrált Közösségi és Szolgáltató Tér működtetése továbbra is fontos célunk a közösségi célokra.**

**38. Továbbra is támogatjuk a civil szervezeteket, alapítványokat, a közösségi célú rendezvényeket. Célunk, hogy az Ifjúsági Klub, Nyugdíjas Klub, Népdalkör és Hagyományörző Tánccsoportunk útján járva, valamennyi korosztály számára biztosítsuk az összefonódás, közösségi szellem fejlődését.**

**39. Szélesíteni, rendszerezettebbé kell tenni a lakosság, a kulturális turizmus tájékoztatását.**

### **Sport, szabadidő eltöltés**

Az egészséges életmód, mint az életminőséget meghatározó tényező mind egyéni, mind társadalmi érdekként jelenik meg. Az önkormányzatnak az a feladata, hogy az erre fordítható közpénzek hatékonyan, célirányosan kerüljenek felhasználásra.

Minden korosztály számára biztosítani kell a sportolással kapcsolatos lehetőséget. A diákok iskolai testneveléseken, sportegyesületekben, illetve tömegsport rendezvényeken egyrészt őrizték meg testi állapotukat, másrészt fejlesszék mozgáskultúrájukat.

A Sportegyesület működéséhez pénzügyi támogatást nyújt az önkormányzat. A sportlétesítmények önkormányzati tulajdonban vannak, melyek korszerűsítésére pályázatok függvényében kerülhet sor. Folytatjuk a ma már hagyományos tömegsport rendezvényeket, azok támogatását.

**40. Továbbra is támogatni kell a tömegsport tevékenységet. Elősegítjük, hogy a sportolás az egészséges életmód része legyen.**

#### **41. A sport céljára szolgáló épületek korszerűsítése pályázati lehetőséggel valósuljon meg.**

##### **Községüzemeltetés, környezetvédelem**

A települési életminőség fontos, meghatározó tényezője, hogy milyen környezetben élünk, dolgozunk, pihenünk. A község vonzerejét, versenyképességét javítják, ha tiszta és rendezett a műszaki infrastruktúra, ha minden lakó részére biztonságos szolgáltatást nyújt.

##### **Vízgazdálkodás**

A települési vízellátás, illetőleg az ivóvízközmű kiépítettsége teljes mértékű. A vagyongazdálkodási feladatokat a DMRV Zrt. látja el.

Az egészséges ivóvízellátás biztonságos megoldása érdekében a vízbázis védelmére fokozott figyelmet kell fordítani. A földterületek hasznosítása, ill. a beruházások rendezési terv szerinti megvalósítása mellett a köztisztasági előírások betartását hatósági eszközökkel is biztosítani kell. Az egészséges ivóvíz ellátás kapjon prioritást a terület felhasználás során.

A községben szennyvízhálózat kiépítését kell megvalósítanunk, ehhez pályázati támogatás szükséges. Meg kell találnunk a mindenki számára megfelelő finanszírozási konstrukciót.

A vízelvezető árkok karbantartására kiemelt figyelmet kell fordítanunk a község fekvése miatt. A vízvédelem helyi érdekünk, hosszú távú megoldáshoz külső forrásokat kell keresnünk.

**42. Az egészséges vezetékes ivóvízellátás műszaki feltétele biztosított, a vízbázis védelmét, a régi, elavult vezetékek cseréjét a DMRV Zrt. felújítási tervében, egyedi pályázatokkal kell biztosítani.**

**43. A szennyvízközmű beruházáshoz pályázati források felkutatása és a beruházás megvalósítása.**

**44. A vízelvezető árkok folyamatos karbantartása kiemelt feladatunk, a felújításukhoz pályázati forrást keresünk.**

##### **Köztisztaság**

A községi lakossági hulladék elszállítást és ártalmatlanítást mint kötelező közszolgáltatást, a Zöld Híd B.I.G.G. Kft. látja el. A szemétszállítás rendszeressége, minősége javuló tendenciát mutat. A szelektív hulladékgyűjtés megvalósulásával az ártalmatlanításra kerülő hulladék mennyiségének csökkenését várjuk és a környezettudatos életvitel elterjedését.

Az Észak-Kelet Pest és Nógrád Megyei Regionális Hulladékgazdálkodási és Környezetvédelmi Önkormányzati Társulás tagjaként közös összefogással törekedni kell az Unió tendenciáinak megfelelő hulladékgazdálkodásra.

**45. A Nógrádmarcalra történő hulladékszallítással és ártalmatlanítással folyamatosan biztosítani kell környezetünk tisztaságát, a hulladékok szelektív gyűjtésére ösztönözni kell a lakosságot, ezzel erősítve a környezettudatos életszemléletet.**

### Közlekedés

A közlekedési infrastruktúra korszerűsítése és fejlesztése központi szerepet kapjon a községrendezés tervszerű megvalósítása során.

A meglévő önkormányzati utak állagát pályázatokkal kell korszerűsíteni.

A Romhány-Diósjenő vasútvonal megszűnésével kihasználatlan vasúti területek és ingatlan hasznosítására lehetőségeket kell keresnünk.

**46. Az önkormányzati utak, járdák karbantartására elégséges fedezetet biztosítunk az éves költségvetésben.**

**47. Biztonságosabbá kell tenni a gyalogos közlekedést, különösen a főközlekedési utakon.**

**48. Kezdeményezni kell az elhagyott vasúti területek hasznosítását.**

### Közterület- és parkgondozás

A község meglévő parkjainak a karbantartását megoldva a környezet megőrzésére kiemelt figyelmet kell fordítani. A zöldterületek védelme, gondozása egyre több ráfordítást igényel, ennek alapjait biztosítani kell.

A helyben működő civil szervezetekkel közös projekt keretében tervezzük a Kovács Géza tér karbantartását.

**49. A meglévő zöldterületeket, parkokat meg kell őrizni, folyamatosan szépíteni kell.**

**50. Civil szervezetekkel közösen történő falu-központ karbantartás.**

### Lakótelek-gazdálkodás

Tolmácson változatlanul fontos feladat a lakótelek biztosításának kérdése. Erre a korábbi ciklusban jelentős lépések történtek az önkormányzati telkek értékesítésével.

**51. Az Önkormányzat területeinek értékesítésre bocsátásával támogatja a lakáshelyzet minőségi javulását.**

**52. Az Önkormányzat továbbra is ösztönzi a lakáshelyzet saját erőből való megoldását, egyrészt építési telek kínálattal, másrészt igény esetén fiatal házások lakáshoz jutásának támogatásával.**

### **Kereskedelem és vendéglátás**

A kereskedelmi és a vendéglátó-idegenforgalmi szolgáltatás megfelelő színvonalú. Támogatjuk a magántőkéből megvalósuló befektetési szándékokat.

**53. Az Önkormányzat a lakossági ellátás javítása érdekében koordinálja, ösztönzi, segíti a jelenlegi üzletek működését, azok korszerűsítését, valamint új beruházások megvalósítását.**

### **Egyéb községüzemeltetési feladatok**

A község vezetékes energiaellátottsága (elektromos, gáz) az igényeknek megfelelő. Mind az ÉMÁSZ, mind a TIGAZ üzemeltetési vezetőivel rendszeresen kapcsolatban vagyunk, közvetítjük a problémákat, illetve sürgetjük is azok megoldását. A lakossági panaszok intézésében aktívan segítséget nyújtunk. Fel kell készülni az energiapiac liberalizálásával kapcsolatos előnyök kihasználására.

A közvilágítás – az anyagi lehetőséggel összhangban – csak minimálisan, elsősorban az új út mentén bővíthet.

A temetkezés lehetősége községünkben biztosított. A temető állapota a lakosokat érzékenyen érinti, hiszen érzelmi és kegyeleti szempontok szerint kerülnek megítélésre. Az önkormányzat látja el a temető kezelését, de a temetkezési szolgáltatást külső vállalkozások végzik. Ez esetben csak a koordináció hárul az önkormányzatra. Temetőbővítés középtávon nem indokolt, de a temető karbantartását javítani kell.

A megváltozott állategészségügyi szabályok miatt át kell tekinteni a község ez irányú kötelezettségét. A kóbor ebek befogása, ellátása, az elpusztult állati tetemek elhelyezése, valamint az állatorvosi szolgáltatások ellátása terén kell megfelelő megoldást találni.

**54. Az önkormányzat vezetői javítsák az energiaszolgáltatókkal való kapcsolatot, a gyors és hatékony probléma, panasz megoldása, igények teljesítése érdekében.**

**55. A községi temető fenntartása biztosított, a kezelés színvonalát kell javítani.**

**56. Az állategészségügyi feladatokat koordinációval fenn kell tartani.**

### **Településfejlesztés**

Tolmács község a korábbi középtávú tervekben illetve a rendezési tervében megfogalmazottak szerint építészeti megalapozta a községközpont, illetve az ahhoz kapcsolódó infrastruktúra biztosításának megfelelő községi színvonalat. Ugyanakkor a községüzemeltetés minden vonatkozásában biztosítja az elért eredmények megőrzését a

műszakilag, közegészségügyileg és esztétikailag a kor színvonalának megfelelő települműködtetést, lakossági ellátást.

A Szentiványi Kastély első rekonstrukciós lépéseként a tetőszerkezet és külső homlokzat felújításra került. További feladatunk keresni a pályázati támogatási lehetőséget a további felújításra, illetve megtalálni a megfelelő hasznosítási célt az épületnek. Szem előtt kell tartanunk a műemléki értékek védelmét, azok megóvását.

A községközpontozhoz közvetlenül csatlakozó területeket a rendezési terv szerint kell kezelni, fejlesztésüket előkészíteni.

A köztéri műalkotásokat fokozottan védeni, karbantartásukról folyamatosan gondoskodni kell.

**57. Az épített környezet fejlesztését – kiemelten a magasépítési beruházásokat – a rendezési terv előírásaival szinkronban, a községképi követelmények szerint kell koordinálni.**

**58. A Szentiványi Kastély műemlék-hasznosítási programját ki kell dolgoznunk.**

**59. A köztéri műalkotásokat fokozottan óvni, védeni szükséges.**

#### **IV. Idegenforgalom, turisztika**

Hangsúlyozni kell azt a tényt, hogy Tolmács község rendelkezik mindazokkal az adottságokkal, amelyek ma Magyarországot a bel- és külföldi idegenforgalom vérkeringésébe kapcsolják.

Az értékek tehát megvannak, be kell őket mutatni megfelelő formában, és főként minőségben. A kulcsszó itt a hitelesség és egyediség, legyen hiteles és egyedi – az identitásunkat a nemzetiségi hagyományokra, a szép és egészséges természeti környezetre építsük – ez adja a község arculatát, a jövőképet. Tolmács olyan község, ahol a mai rohanó világban a felgyorsult élettempóban, a turista kikapcsolódást, megnyugvást, feltöltődést nyerhet, s mindezt a kellemes környezet és a sokszínű programkínálat biztosítja.

Ahhoz, hogy ez a jövőkép megvalósulhasson, az elkötelezettség és a stratégiai feladatok végrehajtása elengedhetetlen. Tolmács községének a minőség és az egyediség felé kell fordulnia és arra koncentrálnia, hogy a községbe látogató turista valódi élményekhez juthasson.

**60. Az Önkormányzat koordinálásával és a magántőke jelenlétével kell az idegenforgalmi, turisztikai feladatokat megvalósítani úgy, hogy bevonjuk a vállalkozásokat, civil szervezeteket.**

**61. Idegenforgalmi programot kell kidolgoznunk, hogy feltárjuk azokat a súlyponti területeket amelyekre építhetjük az idegenforgalom beindítását.**

## **V. Kommunikáció, testvér-települési kapcsolat**

A község lakosságának, szervezeteinek rendszeres tájékoztatása, a közügyek minél szélesebb megismertetése lényeges eleme az önkormányzati demokráciának. Ennek intézményesített eszközei a közmeghallgatás, népi kezdeményezések, népszavazások rendszere.

A tolmácsiak a falugyűlések alkalmával tájékozódhatnak a község helyzetéről és szót kaphatnak az őket érintő ügyekben.

A község honlapja [www.tolmacs.hu](http://www.tolmacs.hu), melyet folyamatosan bővítünk. Az önkormányzati közérdekű információk, a lakosságot érintő feladatok és figyelemfelhívások egyaránt szerepelnek az internetes oldalakon.

A Tolmácsi Kisbíró által a lakosság folyamatosan informálódik a mindennapi döntésekről, eseményekről.

A hírközlésben működő szervezetek saját forrásból építik ki a telefonellátás, kábeltelevíziózás, műholdas televíziózás és internetezés feltételrendszerét.

### **62. Az Önkormányzati tájékoztatás eszköz-rendszerét folyamatosan működtetni kell (Tolmácsi Kisbíró és honlap).**

Tolmács község 2009. évben létesített testvér-települési kapcsolatot az erdélyi Fitód községgel. A kapcsolat ápolását és építését tűztük célul. Kölcsönös vendéglátások kapcsán igyekszünk megismerni, megismertetni egymás kulturális értékeit.

### **63. Fitód községgel való testvér-települési kapcsolatok folyamatos építése.**

## **VI. Közigazgatás és egyéb feladatok**

A Borsosberényi Közös Önkormányzati Hivatal tevékenységét központi és helyi szabályok, szabályzatok megfelelően körvonalazzák. A lakossági közszolgáltatás, a képviselő-testülethez kötődő döntés előkészítés, körjegyző közigazgatási hatásköreihez kapcsolódó feladatok ellátását gyorsan, szakszerűen, lojálisan és problémamegoldó munkával kell végrehajtani. Az épület és berendezései az elektronikus ügyintézés feltételei szolgálják az ügyfeleket és köztisztviselőket. A hivatal szakember ellátottsága alkalmas az említett elvárásoknak megfelelni, amely tudás rendszeres továbbképzésekkel bővül.

### **64. A községi közigazgatási tevékenység ügyfélközpontú, szolgáltató jellegű legyen.**

### **65. A Közös Hivatal működtetése által hatékonyabb, takarékosabb közigazgatás megvalósítása a célunk.**

Tolmácson is érvényesülnie kell az egyenlő bánásmód követelményének és az esélyegyenlőség előmozdításának. Ez az egyik alapvető emberi jog, melyet az Alkotmány is rögzít, valamint ez az európai közösségi jog vívmányai közé is tartozik. Állami, de önkormányzati kötelezettség is annak előmozdítása, hogy minden ember egyenlő méltóságú személyként élhessen, hatékony jogvédelmet biztosítson a hátrányos megkülönböztetést elszenvedők számára.



A községi lakosság életkörülményeit a személyének és vagyonának biztonsága is erősen jellemzi.

A közrendet, a biztonságot, illetve az ezt szolgáló megelőzést kiemelt feladatának tekinti a Községi Önkormányzat is. Rendszeresen beszámol munkájáról a Rétsági Rendőrkapitányság.

A tűzvédelmi feladatokra nincs helyi községi tűzoltóság, a Rétsági Önkormányzati Tűzoltóság látja el az ezzel kapcsolatos teendőket, mellyel a kapcsolat megfelelő.

**66. Az Önkormányzat kiemelt feladatának tekinti a közrend, közbiztonság biztosítását, a koncepcióban megfogalmazott célkitűzések végrehajtását.**

**67. A Község Önkormányzata anyagi lehetőségeit figyelembe véve támogatja a rendőrség, polgári védelem, tűzoltóság tevékenységét.**

## **ÖSSZEFOGLALÓ**

Tolmács község gazdasági programját olyan társadalmi-gazdasági környezetben kell végrehajtani, amely nem minden esetben kedvez az önkormányzatnak.

A következő években is szűk keresztmetszetet jelent a felhasználható pénzeszköz, ezért külső forrásokat (pályázatok, befektetők) kell felkutatni. A rendelkezésre álló közvagyron mobilizálását mindig előzze meg stratégiai szempontok figyelembe vétele.

A lakossági szolgáltatás több ágazata további fejlesztésre szorul. A községfejlesztés illetve infrastruktúra bővítése során a turisztikai vonzerő fokozására nagy hangsúlyt kell fektetni. A befektetők számára e vonatkozásban is kedvező környezetet kell teremteni az önkormányzati eszközrendszer segítségével.

A szükséges és lehetséges döntések meghozatalában a közösségi érdekeknek kell tükröződniük, a végrehajtásban az összefogásnak kell jelentkezniük. Ehhez kérjük minden ember, szervezet megértését és aktív munkáját.

Tolmács, 2020. július 2.

Hajnis Ferenc  
polgármester